Taiteen menetelmistä kehittämisessä ja tutkimuksessa
Eduskunnan tulevaisuuslautakunnan kuuleminen 18.11.2015

Opettajan kokonaisvaltaisten vuorovaikutustaitojen kehittäminen teatterilähtöisin menetelmin

Tapio Toivanen, dosentti
opettajankoulutuslaitos
Helsingin yliopisto

UNIVERSITY OF HELSINKI

Yhteiskunnallinen ongelma:

- *suomalaisoppilaiden kouluviihtyvyys on heikkoa*
- *jo viidennes 12-vuotias tuntee olonsa ulkopuoliseksi koulussa ja suhtautuu*
- *koulunkäyntiin välinpitämättömästi tai kyynisesti. Toinen viidesosa on vaarassa*
- *kyynistyä.*
- *Kun mielenkiinto koulunkäyntiin lopahtaa,*
- *kasvaa opintojen keskeyttämisen riski nelinkertaiseksi*

Yksi havaittu syy ongelmaan:
opettajien ja oppilaiden välisiä suhteita pitäisi parantaa

UNIVERSITY OF HELSINKI

Rimpelä, Fröjd ja Peltonen 2010
Salmela-Aro & al. 2015
Salmela-Aro, Kiuru, Leskinen and Nurmi 2009

Tutkimuksellista tietoa

- ***Sensitiivinen*** *ja* ***responsiivinen*** *opettaja-oppilas/ryhmä vuorovaikutussuhde, yhdessä oppimisen ohjauksellisen tuen ja ryhmän toiminnan organisoimisen kanssa, ovat avaintekijöitä, kun luodaan edellytyksiä oppimiselle sekä oppimismotivaatiolle, sosiaaliselle hyvinvoinnille ja myönteiselle oppimisilmapiirille. Erityisen tärkeää se on oppilaille, joilla on riskitekijöitä sekä sosiaalisessa kanssakäymisessä ja oppimisessa.*

(mm. Hamre & al 2012; Walker 2008, 2009; Dickinson & Brady, 2006; Howes et ai., 2008; Mashburn ym., 2008, Jackson et al., 2006; Pianta & al. 1997, 2002, 2008; Stipek & Byler 2004 Lerkkanen 2014, Kiuru & al. 2012; Lerkkanen & al. 2011).

UNIVERSITY OF HELSINKI

Teatteritaiteen menetelmät opettajan kokonaisvaltaisten vuorovaikutustaitojen kehittämisessä ja tutkimisessa

- ***pyrkimyksenä löytää tukea*** *uuden oppimiskäsityksen mukaisen avoimemman ja* ***vuorovaikutteisemman opetustavan*** *omaksumisessa* ***hyödyntäen teatterilähtöisiä menetelmiä****.*

- *Mitä yhteisiä kosketuspintoja on näyttelijäntyöllä ja opettajan työllä* ***kehotietoisuuden ja vuorovaikutuksen näkökulmasta****?*
- *Onko opettajia mahdollista kouluttaa* ***teatterilähtöisesti kokonaisvaltaisempaan kehotietoisuuteen osana opetuksellista vuorovaikutusta****, jonka avulla pyritään avoimemman ja vuorovaikutteisemman oppimisympäristön luomiseen?*

UNIVERSITY OF HELSINKI

Tapio Toivanen 2015

Teatterilähtöinen taiteellis-teoreettinen koulutusohjelma

- ***Tunnetuen taidot;*** *positiivisen oppimisilmapiirin luominen, sensitiivisyys, responsiivisuus, oppilaslähtöisyys, vuorovaikutus (tietoisuus, tunteet ja empatia); sanaton ja sanallinen vuorovaikutus, joustavuus;* ***improvisaatio ja klowneria***
- ***Käyttäytymisen hallinnan taidot;*** *opetuksen organisointi (menetelmien monimuotoisuus), oppilaiden käyttäytymisen ymmärtäminen (ryhmätekijät), erilaisuuden ymmärtäminen (positiivisuus), motivaatio (oppilaiden kiinnostuksen suuntaaminen), kokonaisvaltainen vuorovaikutus;* ***draamatyötavat, improvisaatio (statukset), naamiot ja mimiikka***
- ***Ohjauksellisen tuen taidot;*** *palautteen laatu, joustavuus ja luovuus, pedagogiset taidot (didaktiikka), läsnäolo;* ***draamatyötavat, improvisaatio, näyttelijäntyön harjoitukset***

(Pianta, La Paro & Hamre 2008)

UNIVERSITY OF HELSINKI

Tapio Toivanen 2015

ELSINKI

Tapio Toivanen 2015

LISÄTIETOA;

- *Lehtonen, Kaasinen, Karjalainen-Väkevä & Toivanen (2016). Promoting creativity in teaching drama. (Approved for publication in Procedia : Social and Behavioral Sciences)*
- *Toivanen, Salomaa & Halkilahti (2016). Does classroom drama support creative learning? Viewpoints on the relationship between drama teaching and group creativity. (Approved for publication in The Journal of drama in education.)*
- *Toivanen T.& Halkilahti L. (2014). Investigating pupils' group creativity in drama - Teacher trainees fostering a creative classroom environment. International Journal of Research in Education Methodology, 5/3.*
- *Toivanen T. & Kaasinen M. (2013). Comparing body awareness between actors and drama teachers Toivanen & Kaasinen 2013, C-crcs Cognitive - Counselling Research & Conference Services.*
- *Challenge of the Empty Space: Group Factors as a Part of Drama Education . Part Two. Toivanen, T. & Pyykkö, A. 2012. Procedia : Social and Behavioral Sciences.*
- *Challenge of the Empty Space: Pedagogical and multimodal interaction in drama lessons. Toivanen, T., Mikkola, K. & Ruismäki, H. 2012 : Procedia : Social and Behavioral Sciences.*
- *Teacher's Perceptions of Factors Determining the Success or Failure of Drama Lessons Toivanen, T., Antikainen, L. & Ruismäki, H. 2012 : Procedia : Social and Behavioral Sciences. 45*
- *Drama Education in the Finnish School System: Past, Present and Future. Toivanen, T. 2012 Miracle of Education. Niemi, H., Toom, A. & Kallioniemi, A. (eds). 2012. Rotterdam : Sense Publishers cop.*
- *Challenge of the Empty Space: Group Factors as a Part of Drama Education Toivanen, T., Pyykkö, A. & Ruismäki, H. 2011. Procedia : Social and Behavioral Sciences. 29.*
- *Drama education and improvisation as a resource of teacher student's creativity Toivanen, T., Komulainen, K. & Ruismäki, H. 2011. Procedia : Social and Behavioral Sciences. 12.*

UNIVERSITY OF HELSINKI

kirjallisuutta;
Lobman & Lundquist (2010), Unscripted Learning: Using Improv Activities Across the K-8 Curriculum. Teachers College Press, New York.
Sawyer, R. K. (2011). Structure and improvisation in creative teaching. Cambridge University Press Cambridge, UK.

Tieteellisiä artikkeleita;
Lobman, C. (2005). "Yes and": The uses of improvisation for early childhood professional development. Journal of Early Childhood Teacher Education, 26(3), 305-319.
Lobman, C. L. (2006). Improvisation: An analytic tool for examining teacher–child interactions in the early childhood classroom. Early Childhood Research Quarterly, 21(4), 455-470.
Sawyer, R. K. (2004). Creative teaching: Collaborative discussion as disciplined improvisation. Educational Researcher, 33(2), 12-20.
Sawyer, R. K. (2006). Group creativity: Musical performance and collaboration. Psychology of Music, 34(2), 148-165.
Sawyer, R. K. (2014). Group creativity: Music, theater, collaboration. Psychology Press.

UNIVERSITY OF HELSINKI